

בוץ במוצב מנותק. הם הצטרפו לתיאור האותנטי ביותר של המלחמה — לא רק של מאורעותיה ומוראותיה, אלא גם של מצביהיה כחיה לוחמת, שעברה את כל השלבים מן הצהלה הרוננת של ימי הראשית, ועד לדיכאון המרדני של הימים האחרונים.

לוחמי יוסיכספורים ימצאו דימיון רב בין מילי המתהעצמאות ובין מלחמתם — היחס לזוועות המלחמה. הכבוד לחייל הרגלי, הזעם על ההנהגה בעיר, וניצניה של תנועת המהאה הגרונה, שהי לידה ב1950 את "העולם הזה", ושפרצה אחרי מילי המת יוסיכספורים.

בעמודים אלה מפרסם "העולם הזה" פרק מן הספר, המתאר את הקרב הגדול ביותר של המילי חמה בדרום: הקרב על כפר עיבדים, ליד נגבה. (השער מראה את אחד משועלי שמשון, עובדיה רכטמן, המוזכר בספר זה, על רקע ג'יפ של השועלים).

הופעת המהדורה ה-11 של "בשדות פלשת 1948", הראשונה מזה 22 שנה, שמה שוב על המדף ספר יחזיר את דור מלחמת העצמאות אל ימי הגדולים ביותר, ושפתח עולם חדש בפני הדור שלא נולד עדיין כאשר היתה נטושה המלחמה הארוכה והאכזרית ביותר של ישראל. הספר הוצא מחדש בדא שום שינוי.

הצדחתו המדהימה של "בשדות פלשת" לפני דור — כאשר הופיע ב10 מהדורות תוך חודשים מעטים — נבעה מאופיו המיוחד של ספר זה. כאשר התגיים בראשית המלחמה, נתבקש אבנרי לכתוב רשימות לעיתון ערב. כחייל קרבי פשוט, תחילה כטוראי ולאחר מכן כמפקח בחטיבת גיבעתי, שח אבנרי מאות קוטעיומן לעורף, באמצעות חיילים בחופשה, נהגית חמושת ופתם עוברי יאורה. הם נכי תכו בשוחות בשדה, על כיפה של ג'יפ, שועלי שימי שון", בשק"ם גדודי חומה, באוהדיסירים בים של

חבוקים בנלי ראשים

שמונה עשר טאנקים נוסעים אטאט לקראתנו. בשרת רחבה. מאחריהם רצים בטורים מפורסים החיילים. טור אחר טור. הכל כמו בשדה האימונים. מאי שם מתחילים תותחיו לפעול. אנו רואים את השראפגלים מתפוצצים באוויר. אך הטורים מתקדמים. אנו מעריכים את המרחק. הנה — שש מאות מטר! שמונת מיקלעניו יורים בבת אחת. שכחנו את תורת הצ' רורות ובקרת האש. המיקלען גומר בסחיטה אחת את הסרט על המישים כדוריו. שאר החברים ממלאים את הסרטים הריקים. תחמושת יש לנו בשפע על הגיפים. פיגוי הטאנקים שורקים מסביבנו. עמדתנו אינה נוחה. עלינו להסיע את הגיפים אל מאחרי מרכס, כך שרק המיקלעים יתגלו לאש האוייב ושוב יורקים המיקלעים. הטאנקים מתקרבים עד פחות ממאה מטרים. שם הם נעצרים. חיל הרגלים המצרי נשכב על הארץ ואינו זו. זהו הרקע המכריע לפיאטים. שני טאנקים יוצאים מייד מכלל פעולה.

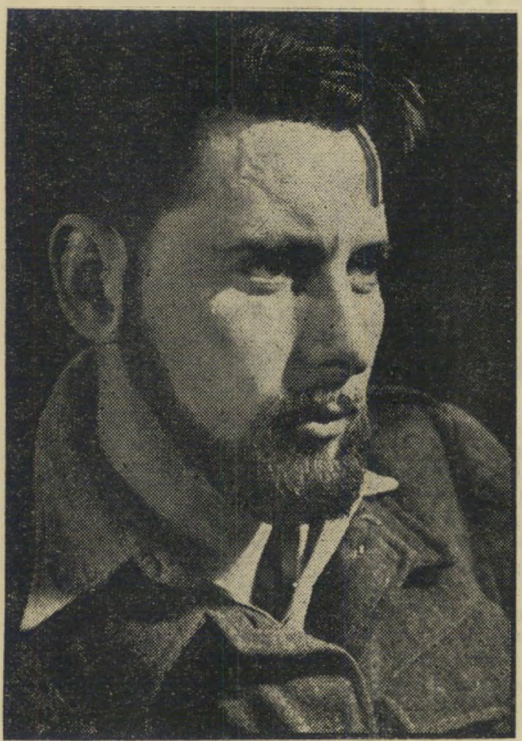
מאישם צץ אצלנו שלמה כוכמן, בחור משכיל המר כוב משקפים. מסכף. הוא רוקד מרוב שימחה ומ שפסף את ידיו. והיעתה חיסל טאנק פיאט. הוא מספר לנו את הסיפור בתרועת צהלה וחורו לפיאט. הטאנקים נסוגים.

לרגע. טאנקים. הם נעים לקראתנו. כפיפת הדרך המר בילה אל שער נגבה נמצאת בינם ובינינו. למג"ד ניתנת עשירית של דקה להחלטה גורלית. בידו שלוש אפשרויות. שכל אחת מהן היא בחזקת "איאפש" רות". הוא יכול להמשיך בדהיה בכביש. לקראת תותחי הטאנקים. מתוך תיקוה שנגיע לכפיפת הדרך לפניהם. הוא יכול לרדת מן הכביש ולנסוע ישר אל השער דרך השדה העלול להיות זרוע מוקשים וואדיות. והוא יכול לחזור כלעומת שבא.

צ'יה נראה כסטודנט למדעי הרוח. צעיר כבן 27 ה מרכיב משקפים ומרבה לחייך. אך בלבו הנהו מפקד פרשים. מהיר החלטה. נועז וקרירות. הוא יודע כי לצבא ההגנה אין עודף גדול של מפקדי גדודים. כן יודע הוא שנגבה זקוקה לנו.

המג"ד יורד מן הכביש. ואנחנו אחריו. בדהיה שיגי עונית. הטאנקים הבחינו בתמרון ובאים לקראתנו. ברגע זה נתונים חיינו בידי עובדיה. הנהג שלנו. אנו מקטינים את עצמנו ככל האפשר. מתכופפים ומצטמקים. בחתקרבנו אל השער מתיאשים הטאנקים מלהשיגנו. הם עוצרים במרחק של כמאתים מטר ויורים בנו פגזים מכוונים. הם עוברים בינינו ומעלינו. קשה לפגוע בגיפ הנע במלוא מהירותו.

החיילים ליד השער יושבים בשוחותיהם. הם חש דניים מאוד. עוברות שניות יקרות עד שהשער נפתח. בינתיים ממשיכים הטאנקים להמטיר פגזים. אנו נכנסים לקיבוץ. שם מגלה עובדיה, כי בדרך עקצה אותו דבורה.

בשוך הקרב: אבנרי בתום המלחמה, אחרי כציעתו

מייד עם בואנו פותח האויב בהרעה כבדה. התצפית שעל מגדל משטרת עיראק-סואידאן הבחינה בנו. השוחות מלאות חיילים מכל המינים — אלוטאים, חובשים, מכונאים, רגמים. הם צועקים לנו להכנס למח פורת. אנו לועגים להם. רגילים אנחנו לשמוע את שריקת הפגזים בשבתנו גלויים על הגיפ הנע. גם עתה נשארים אנחנו ליד הגיפים. ונשכבים מדי שמענו את שריקתו של פגז מתקרב. זהו מעין ספורט. הפגזים נופלים בזה אחר זה. מחסן של עץ מתמוטט לעינינו. שורר מסביב הריח האופייני לשדה קרב — ריח מעורב של אבק שריפה, גופות אדם, עצים בוערים ופיגרי חיות.

חייל פצוע עובר על פנינו: זרועו השמאלית שותחת דם. הוא מתזיק בה בידו הימנית. עיניו פקוחות לרווחה. הוא שותק ורץ אל תחנת האיסוף. אנחנו נכנסים לשוחה.

"אנשי הגיפים, החוצה!" דויד שני, הסמג"ד, ואריה סגל, מסקד הפלוגה המ סייעת, עומדים ליד הגיפים. עלינו להעביר מיד מכונת ירייה ותחמושת למישלט עיבדים. אנשי ה"מסייעת" ממל אים את הגיפים עד כי אין כמעט אפשרות להניע את האיברים.

אך יוצאים אנחנו את השער והשדה מסביבנו מתמלא תימרות אבק. המישלט אינו רחוק — פחות משני קילור מטרים. השדה כולו רועד מהלם הפגזים. "יותר מהר!" אנחנו צועקים לעובדיה. הגיפים משתוללים, קופצים על תעלות ומנסים להט עות את התותחנים בויגוג שיגעוני. אנו עולים על הגיבעה הנמוכה והקרתה.

הנה שוחות אחדות. דמויות אפורות רובצות בהן — הפלוגה שכבשה את המישלט מידי מטה הגדוד מצרי עם עלות השחר, ואנשי המשוריינים של פלוגתנו. טורקים את מכונת היריה ותחמושת. איש אינו שם לב אלינו. כולם צופים לכיוון בית עפא. שם מתפתח מחזה הדומה לסרט קולנוע.

פרדס ליד הכפר סואפיר. החברים שוכבים בשוחות שהפרון בבוקר השכם, ליד הגיפים המוסוים. נחרתם נשמעת למרחק, סימן שעייפים הם מאוד. אתמול עורו להרוץ את ההתקפה הקשה על בית דאראס. בלילה הטר רידו באש מיקלעים את חאטא ואת כארטיה. הנמצאות בימי המצרים. עם חורם, בשעות המוקדמות של הבוקר, עבדו קשה בחפירה ובחטוואה.

סרמנתי אינה מניחה לי לישון. מקרוב רועמים תותחים, שלהם ושלנו. בחדר המטה מרחפות שמועות סתומות על קרב גדול שהחל זה עתה בנגבה. נזכר גם שם שני — עיבדים.

לפתע מופיע צבי צ'רטנקו, המג"ד, בגיפ שלו. צ'יה הוא רענן וחייכני כתמיד, השד יודע מתי הוא מספיק לישון. דרושים לו ארבעה גיפים שילווחו עד נגבה. זוהי הזדמנות בלתי חוזרת לראות את הנעשה בסביבה. בגיבים מקריים כאלה ווכה כל הנחפו לחטפם. אני ממחר ומעיר את אנשי הצוות שלי, אנחנו נוסעים.

בכביש שורר השלום. אך לפני מחנה גיילים עומד הפץ שאיני שייך לנוף — מכונית קשר הרוסה הנושאת את סמל הצבא המצרי. כיצד הגיעה זו הנה?

המג"ד, הנהוג בגיפ הראשון, נוסע במהירות רבה. זהו תענוגו העיקרי בחיים. כקילומטר אחד לפני נגבה אני מרגיש לפתע שאנשי הגיפ הראשון מתכופפים קימעה. ג'סטטה שהיא אופיינית לחייל מנוסה החש בסכנה. מה קרה? אני צופה בשטח. אני רואה דבר. כן, אני רואה משהו. לפני בית עפא נעות בשדה חמש נקודות שחורות הגדלות והולכות מרגע

העיפות והאימה: אבנרי למחרת הקרב הגדול על עיבדים